

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Villabrand.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Hasse Wikberg, räddningstjänsten. Sotarmästare NN har konsulterats.

OBJEKT

Villan är ett sk enkelhus ursprungligen byggt i mitten av 1700-talet. I mitten av 1800-talet byggdes huset till på längden och vinden inreddes. Såväl ytterväggar som mellanväggar är uppförda i timmer. I bottenvåningens norra del finns vardagsrum med kakelugn. Vardagsrummet gränsar till en tvättstuga, en större entréhall med trappa till källaren. I södra ändan av huset finns köket, en mindre hall med trappa till övervåningen. På övervåningen finns allrum och sovrum. I trappan, på väggen strax under taket, sitter en joniserande brandvarnare monterad. Befintlig kakelugn i vardagsrummet installerades när den gamla byttes ut omkring sekelskiftet (1900). Fastigheten bebos av ett medelålders par och ägs av en familj som bor i grannfastigheten.

HÄNDELSEN

Paret hade lagt sig sent och legat länge och läst. Frun hade därefter svårt att somna. Hon kände en viss röklukt, men det luktade ju lite ibland i samband med att man tänt eller eldade i kakelugnen. Plötsligt hör hon en duns. Något hände på bottenvåningen. Hon går nerför trappan och möts av rök i bottenvåningen. När hon kommer in i vardagsrummet ser hon en tavla på golvet och lågor ut genom väggen vid sidan om kakelugnen. Dunsen hon hört kom från tavlan som slog i golvet efter att väggfästet brunnit av. Samtidigt som hon fyller en kastrull med vatten, upprepade gånger, för att kasta på branden, ropar hon på sin make. Maken kommer till hjälp och springer in till grannen (fastighetsägaren) som larmar räddningstjänsten via 112 kl 02.35. Rch i beredskap anländer till platsen kl 02.44 och möter de tre utanför fastigheten. Han får information om vad som hänt och kan i låg ställning titta in i vardagsrummet där han vid sidan om kakelugnen ser en rejäl glödbädd men endast mindre lågor. Inspekterar också övervåningen som innehåller ganska mycket rök. Kontrollerar också källaren, via källartrappan i entréhallen. Ingen rök i källaren. På väg ut för att möta släckstyrkan tittar han in i tvättstugan och ser att det just håller på att brinna igenom väggens baksida.

En katt saknas så han springer snabbt upp till övervåningen igen. Ingen katt! Han ser nu kraftig gulbrun rökutveckling kring golvfoder på övervåningen. Det går inte längre att vara kvar inne pga röken. I samband med att han lämnar byggnaden börjar brandvarnaren att larma. Släckstyrkan anländer kl 02.47 och man bestämmer sig för att dämpa branden med dimspikar för att sedan riva och öppna upp för släckning. Branden dämpades som man hoppats och efter att delar av väggens båda sidor rivits, kunde man släcka branden.

UNDERSÖKNINGEN

Paret hade under hösten flyttat in i villan som tidigare stått obebodd under en längre tid. Vid tidigare köldknäpp, i början av november, hade man eldat i kakelugnen en del. Men framför allt nu hade man eldat mer frekvent. Villan värms huvudsakligen med el-värme. Enligt ägaren sotades kakelugnen av skorstensfejare den för ungefär två år sedan. Omdömet då var att det inte var något som hindrade eldning, uppger ägaren. Efter den sotningen hade det endast vid några enstaka tillfällen eldats i kakelugnen och då kortare stunder. Brandskadans utbredning bakom och på kakelugnens östra sida sträckte sig upp till tak och nästan ner till golv. Med den kraftigaste kolningen ca 1 m över golv omedelbart intill och bakom kakelugnen. Kolningen var djup och hade också gått igenom

väggen så att branden spridit sig utefter väggen, innanför väggskivan i tvättstugan. Väggskivan i tvättstugan var genombrunnen på en punkt. De yttre brandskadorna begränsades till vardagsrum och tvättstuga. Vid kontroll tillsammans med sotarmästaren konstateras att ingen tryckprovning utförts i samband med förra sotningstillfället. Undersökningen av kakelugnen visar att den är byggd med en 1/4-sten, kloss an mot timmerväggen. Innanför en halvsten mot rökgången. Antändning av trä har skett på bakre vänstra sidan av kakelugnen. Kakelugnen är sprucken i hakkant. Pga släckstyrkans rivningsarbete för att komma åt att släcka kan exakta skador på kakelugnen, som föranlett brandspridning, inte bestämmas. Samtliga dörrar som från vardagsrummet leder mot trapphuset till övervåningen stod vid tillfället öppna.

SLUTSATS

Konstruktionen, som uppfördes för över 100 år sedan, skiljer sig till konstruktionen kraftigt från dagens krav på brandskydd. Brandspridning från rökkanal till timmerväggen har skett

ERFARENHETER OCH FÖRSLAG

För dessa konstruktioner ter sig dagens sotningsfrister som allt för långa. Bör efter sotarmästarens inrådan tas särskilt beslut om kortare frister för liknande, äldre, installationer. Beslut bör kanske också tas om att regelbunden provtryckning skall utföras. Brandvarnaren larmade i ett så sent skede, att det då varit svårt att överhuvudtaget ta sig igenom hall/allrum på övervåning och ner för trappan. Orsak till sen larmning är troligtvis dels att en joniserande brandvarnare är sen vid den här typen av brand, men också den olämpliga placeringen. Brandvarnare bör ej placeras på vägg utan på högsta punkt, i tak, och då ej för nära vägg.

